

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Bonis Operibus Docto. Martini Lutheri Liber

Luther, Martin

Vuittemberge, 1521

VD16 L 7151

Octavo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33333

procedentes, vt cognoscant quomodo in sese opus primum
fides habeat, quo excecati & alios & seipsos se ducunt, arbitantes
secum bene agi, & interim struentes & edificantes super arenam
suorum operum, sine omni fide, non super gratiam & promissi-
onem dei, per firmam & puram fidem. Itaq; habemus, donec
viviemus quantulumcunq; id est, satis & manibus & pedibus as-
gendi, vt primi precepti & fidei omnibus vt operibus, ita passis
omnibus discipuli maneamus, non cessantes discere. Nemo enim
mortalium nouit quanta res sit deo soli confidere, nisi incipiens
& operibus inchoans.

SEPTIMO.

¶ Nunc iterum vide, si etiam nullum aliud bonum opus pre-
ceptum esset, nonne orationem solam satis fuerit, toto vita hu-
mane tempore in fide exercere? Ad quod precipue instituti sunt
sacri ordines. Sicut olim aliqui sanctorum paru dies noctesq;
orauerunt. Imo nemo prorsus moralium est qui non habeat si-
ne intermissione tempus quo oret. Ego vero loquor de spiritali
oratione. Hoc est, Nemo suo labore, si velit, adeo praeuatur,
quin simul possit in corde suo etiam cum deo loqui, etq; vel sus-
cipere, vel aliorum calamitates proponere, auxilium orare, ob-
secrare, & in his omnibus fidem suam exercere & confirmare.
Hoc enim voluit dominus, Luce. 1 s. dicens. Sine intermissione
orandum. Quis Matt. 6. prohibens multa verba, & longas ora-
tiones. In quo phariseos & hypocritas reprehendit. Non quod
vocalis & longa oratio mala sit, sed quod non sit vera oratio, q̄
semper fieri possit, & que sine interna oratione fidei nihil penitus
sit. Nam oratio quoq; exterior suis temporibus exercenda est,
praesertim in missa, sicut hoc precepto exigitur, & vbi ad interna
fidem & orationem profuerit, siue domi siue ruri, in hoc vel alijs
sit operibus. De quo non est huius temporis plura loqui. Hoc
enim attinet ad orationem dominicam, in qua omnes petitiones,
& vocales orationes breuibus verbis comprehensae sunt.

OCTAVO.

¶ Vbi ergo nunc sunt bona opera cupientes & nosse & facere?
Proponant enim sibi solam orationem, & inuenient verum hoc esse
quod sancti patres dixerunt. Non esse laborem vt est orare. Ore
quidem obmurmurare facile est, vel saltem facile videtur. Sed
serio & corde verba exequi interiore pietate & deuotione, hoc est
desiderio & fide, vt cor serio petat quod verba habent, nihil du-
bitans se exauditum iri, hoc certe magnum est opus coram oculis
E iij

Semper
orandum.

dei. Hic repugnat & reluctatur diabolus omnibus viribus. O quotiens hic voluptatem orandi impedit, & tempus & locum non permittitur. Imo sepe numero etiam desperationem facturus, an homo sit dignus qui talē tantamq̄ maiestatem, quę deus est, oret, & ita irretitur? vt homo nesciat, seruum ne sit quod oret, an vero minime, an possibile sit vt eius oratio sit accepta, id gen^o mirabilium cogitationū multas ingerens. Scit enī quam potens, quā efficax, quā omnibus hominibus vtilis sit vel vnus hominis si delis oratio. Quamobrem eam non libenter permittit oriri. Hic sane oportet hominē esse sapientē, neq; hoc desperare, & se & suam orationē indignam esse, ante eiusmodi immensam maiestatem, & nequaquā sua niti dignitate, neq; ppter suam rursus indignitatem quid omittere. Sed oportet præceptū dei obseruare, idq; ei obijcere, & Satanae occurrere, dicendo: Sicut ob meam dignitatem nihil incipiam, ita ob meam indignitatem nihil omitam. Ego enī ob id solum & oro & operor, quod deus ex pura sua misericordia & bonitate omnibus indignis exauditionem & gratiam promisit. Imo non solum promisit, sed etiā seuerissime sub sua sempiterna indignatione & ira præcepit orandum, confidendum, & accipiendum. Si ergo summæ maiestati nimium non fuit eiusmodi suos indignos vermiculos tam vehementer obstringere ad orandum, confidendum, & ab eo accipiendum, quō mihi sit nimium, tale præceptum cum omni gaudio accipere, siue dignus siue indignus sum? Ita subuertenda est diaboli suggestio dei præcepto. Sic enim definit, & alioquin nunquā,

NONO.

¶ Quæ sunt autē causæ & necessitates deo omnipotenti in oratione proponendæ & conquerendæ ad exercendā fidem? Responsio. Primo sunt priuatę vnus cuiusq; calamitatis, tērationes, & aduersitates. De quibus David psal. 31. Tu es refugium meū a tribulatione quæ circumdedit me, exultatio mea erue me a circumdantibus me. Item psal. cxli. Voce mea ad dominum clamauī; voce mea dominū deprecatus sum. Effundo in cōspectu eius orationem meam, & tribulationem meam ante ipsum pronuncio. Ita debet Christianus homo sibi sub missa proponere, quod sentit sibi deesse, aut nimium habere, idq; totum libere corā deo effundere, lachrymando, gemendo, suspirando, & vt potest miserabilissime tanq̄ coram patre suo fidelissimo, parato ipsi subuenire, Quod si tuas necessitates vel nescis vel nō cognoscis, aut

Quæ petenda, siue pro quibus orandum sit.